

**BÜYÜK ŞEHİR BELEDİYELERİNİN YÖNETİMİ HAKKINDA KANUN
HÜKMÜNDE KARARNAMENİN DEĞİŞTİRİLEREK KABULÜ HAKKINDA
KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN**

Not: Bu Kanun, Cumhurbaşkanlığının 25.12.2003 tarihli ve B.01.0KKB.01-18/A-7-2003-1461 sayılı tezkeresi ile Anayasanın 89 uncu maddesine göre bir daha görüşülmek üzere TBMM Başkanlığına geri gönderilmiştir.

Kanun No

5019

Kabul Tarihi

11.12.2003

MADDE 1. - 27.6.1984 tarihli ve 3030 sayılı Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki üçüncü fıkra eklenmiştir.

Büyük şehirlerde o ilin adı ile bir "büyük şehir belediyesi", büyük şehir dahilindeki ilçelerde ilçelerin adını taşıyan "ilçe belediyeleri", beldelerde ise o beldenin adını taşıyan "ilk kademe belediyeleri" kurulur.

İl ve merkez ilçe adı farklı olan mevcut büyük şehirlerde, merkez ilçe belediyesi daha önce ikiye bölünmüşse iki belediye birleştirilerek, merkez ilçenin bilinen adıyla yeni bir belediye kurulur. Birleşen belediyelerin mal varlıkları, personel, araç ve gereçleri ile borç ve alacakları yeni kurulan belediyeye devrolunur. Birleşme ve yeni belediye kurulmasına dair işlemler valilikçe yapılır. Birleştirilen belediyelerdeki toplam kadro sayısını aşmamak üzere yeni kurulan belediyede 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine bağlı kalmaksızın gerekli kadro düzenlemeleri valinin onayıyla yapılır. Yeni kadro düzenlemesinde veya aynı kadrolarında göreve devam etmesi mümkün olmayan personel, durumlarına uygun bir kadroya atanıncaya kadar halen buldukları kadroya ait aylık, ödenek, yolluk ve diğer ödemeleri yeni kurulan belediyede almaya devam ederler. Durumlarına uygun bir kadroya ataması yapılanların, bu kadrolarda alacakları aylık, ödenek, yolluk ve diğer ödemeler toplamı halen aldıkları aylık, ödenek, yolluk ve diğer ödemeler toplamından az olması halinde aradaki fark kapanıncaya kadar söz konusu miktar tazminat olarak ödenir.

MADDE 2.- 3030 sayılı Kanunun 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 5. - Nüfusu 5 000 000'dan fazla veya valilik binası merkez kabul edilerek il merkezinin en uzak ilçelerin belediye sınırına kuş uçuşu 50 kilometreden az mesafesi olan büyük şehirlerde il mülki sınırı; valilik binası merkez kabul edilmek üzere, nüfusu 2 000 000'dan 5 000 000'a kadar olan büyük şehirlerde 50 kilometre yarıçaplı, nüfusu 1 000 000'dan 2 000 000'a kadar olan büyük şehirlerde 30 kilometre yarıçaplı, nüfusu 1 000 000'dan aşağı olan büyük şehirlerde 25 kilometre yarıçaplı dairesel alan içinde kalan ve il sınırları içinde bulunan alanlar büyük şehir belediye sınırlarıdır.

5019

11.12.2003

Bu sınırlar içerisinde kalan tüm ilçeler "büyük şehir ilçe belediyeleri", tüm beldeler "büyük şehir ilk kademe belediyeleri" sayılırlar. İlçelerin mülki sınırları ve mücavir alan sınırları ile beldelerin belediye ve mücavir alan sınırları büyük şehirlerin belediye sınırlarıdır.

Bu sınırlar içerisinde kalan köyler, ilgili ilçe ve ilk kademe belediyelerine bağlı mahalle statüsüne dönüşürler. Orman köylerinin tüzel kişiliği devam eder. Ancak ormanlarla ilgili diğer kanun hükümleri saklı kalmak üzere bu köyler imar bakımından büyük şehir belediyesinin mücavir alanı sayılırlar. Bu köylerdeki su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütme görev ve yetkisi mücavir alanında kaldıkları büyük şehir belediyesine bağlı su ve kanalizasyon idaresine aittir.

Yukarıda belirtilen mesafeler içerisinde büyük şehir belediyesi kapsamına alınan ilçe mülki sınırları ve ilk kademe belediyelerinin mücavir alan sınırları içerisinde kalan köyler, bu mesafelerin dışına taşsa dahi büyük şehir belediyesinin sınırları içine alınır.

Bağlı bulunduğu ilçe veya belde merkezinin yukarıdaki mesafeler dışında kalması halinde, bu ilçe ve beldelerin büyük şehir sınırları içinde kalan köyleri büyük şehir belediye sınırları dışında bırakılır.

Büyük şehir belediyelerine katılmalarda ve ayrılmalarda 1580 sayılı Belediye Kanunu hükümleri uygulanır.

İlk kademe belediyeleri büyük şehir ilçe belediyeleriyle aynı hak, görev ve yetkiye sahiptirler ve büyük şehir belediye meclisine ilçe belediyeleri gibi katılırlar.

Büyük şehir belediyesi kapsamına alınan belediyelerin organları büyük şehir ilçe veya ilk kademe belediyesi organları olarak; köy muhtar ve ihtiyar heyetleri ise, mahalle muhtar ve ihtiyar meclisi olarak ilk mahalli idareler seçimine kadar görevlerine devam ederler.

Tüzel kişiliği kalkan köylerin mal varlıkları, hak, alacak ve borçları katıldıkları belediyeye devredilir.

Büyük şehir belediyesi kapsamına alınma nedeniyle meydana gelecek mülki sınır değişiklikleri katılma durumuna uygun olarak 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu hükümlerine göre çözülür.

GEÇİCİ MADDE 1. - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte büyük şehir belediyelerine yeni katılan ilçe ve ilk kademe belediyelerinin, 3030 sayılı Kanunla büyük şehir belediyelerine verilen görev ve yetkiler kapsamında kalan gayrimenkul, tesis ve araçları (su depoları, arıtma tesisleri, otobüs işletmeleri, itfaiye ve benzeri) bu Kanunun yürürlüğe girmesini müteakip en geç üç ay içinde ilgili büyük şehir belediyesine devredilir. Devir işlemleri için valinin başkanlığında büyük şehir, ilçe ve ilk kademe belediyeleri arasında dağıtım komisyonu oluşturulur.

GEÇİCİ MADDE 2. - Büyük şehir belediye sınırları içerisinde kalan ilçe ve beldeler hangi köylerin mahalle olarak katılacağı, bu Kanunun yayımını müteakip en geç yedi gün içinde ilgili valilikler tarafından tespit ve ilan edilir.

5019

11.12.2003

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce seçim takvimi uygulamaya konulmuş olsa dahi, bu Kanun gereğince oluşacak yeni sınırlar büyük şehir belediyeleri için seçim çevresi kabul edilir. 28 Mart 2004 tarihinde yapılacak Mahalli İdareler Seçimlerinde büyük şehir belediyeleri için bu sınırlar, Yüksek Seçim Kurulunca esas olarak alınır. Büyük şehir belediye sınırları içerisine alınan ilçe belediyelerinin sınırları, ilçe belediyesi için seçim çevresi, ilk kademe belediyelerinin sınırları ilk kademe belediyeleri için seçim çevresi sayılır.

MADDE 3. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
32	24	6
32	25	173
	27	

I- Gerekçeli 303 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Adalet, Esas Plan ve Bütçe Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 2/210